

KUTSESTANDARD

Abiaednik, tase 2

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Abiaednik, tase 2 kutsestandard on aluseks kutseõppe õppekavade koostamisele ning isikute kompetentsuse hindamisele kutse andmisel.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Abiaednik, tase 2	2

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Istutaja, tase 2	2
Aiakultuuride hooldaja, tase 2	2

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Aianduse kutsealal on neli kutset: abiaednik, tase 2; nooremaednik, tase 3; aednik, tase 4 ja meisteraednik, tase 5.
Abiaednik täidab kõrvalise abiga lihtsaid tööülesandeid kõikides aianduse valdkondades – köögiviljanduses, puuviljanduses, puukoolis, lillekasvatuses jm.
2. taseme abiaednik on lihttöötaja, kelle põhilisteks tööülesanneteks on külvi- ja istutuspinna ettevalmistamine, külvine ja istutamine ning hooldamine; saagi/toodangu koristamine, säilitamine ja müügi ettevalmistamine. Abiaednik töötab üldjuhul piiritletud olukorras, otsesel juhendamisel ning osaleb meeskonnatöös.
A.2 Tööosad
A.2.1 Külvi- ja istutuspinna ettevalmistamine ning külvine ja istutamine
A.2.2 Aiakultuuride hooldamine
A.2.3 Saagi või toodangu koristamine, säilitamine ja müügi ettevalmistamine
Valitavad tööosad
A.2.4 Muru hooldamine
A.2.5 Aiakaupade müümine
A.2.6 Lilleseadete ja kompositsioonide valmistamine
A.2.7 Sisehaljastuse hooldamine
Abiaednik, tase 2 kutse sisaldab järgmisi osakutseid: Istutaja, tase 2, mis moodustub töö osast A.2.1. Aiakultuuride hooldaja, tase 2, mis moodustub töö osadest A.2.2 ja A.2.3.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Abiaedniku töö on paindliku tööajaga, vajadusel töötatakse ka puhkepäevadel. Tema töö on vahelduvate tööülesannetega ning toimub nii väli- kui ka sisetingimustes.

Abiaedniku töö terviseriskid on raskuste tõstmine, müra, töötamine mehhanismidega, töötamine kõrgustes, ilmastikuolude ja temperatuuride vaheldumine, niiskus ning kokkupuude erinevate allergeenidega (nt taimed, kemikaalid, tolm jm).

A.4 Töövahendid

Abiaedniku põhilisteks töövahenditeks on:
aiandustarvikud: substraadid, pakkematerjalid, potid, väetised, taimekaitsevahendid, aianduslikud kattematerjalid, toetusvahendid, multšid, kârud, labidad, rehad, kühvlid, mitmesugused lõikevahendid ja muud tarvikud;
masinad ja seadmed: muruniidukid, trimmerid, mootorsaed, hekilõikurid ja muud masinad ning seadmed;
mõõteriistad: mõõdulint, kaal;
sidevahendid: arvuti ja telefon jm;
muud abivahendid: koristusvahendid jm abivahendid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Abiaedniku töö eeldab töökust, ausust, motiveeritust, vastupidavust, koordineerimist; koormus-, ping- ja keskkonnataluvust; kohanemis-, vastutus-, koostöö- ja õppimisvõimet; korrektsust ja sotsiaalsust.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

2. taseme abiaednikena töötavad tavaliselt inimesed, kellel on läbitud kutseõpe või on oskused omandatud praktilise tööga.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Köögiviljakasvataja abi, puuviljakasvataja abi, nooremaedniku abi, abiaednik, puukooli aedniku abi, puukooli töölise abi, lillekasvataja abi, põllutöölise abi, aiatöölise abi.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Abiaednik, tase 2 kutse taotlemisel on nõutav kohustuslike kompetentside B.2.1-B.2.3 ja B.2.8 (lâbiv kompetents) tõendamine ning võimalus valida ja tõendada lisakompetentsid (valitavad kompetentsid B.2.4-B.2.7).

Abiaednik, tase 2 kutset on võimalik tõendada osade kaupa.
Kompetentsi B.2.1 tõendamine annab istutaja, tase 2 osakutse.
Kompetentside B.2.2 ja B.2.3 tõendamine annab aiakultuuride hooldaja, tase 2 osakutse.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Külvi- ja istutuspinna ettevalmistamine ning külvamine ja istutamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) valmistab töökoha ja aiakultuuride kasvukoha ette (paigaldab tööks vajalikud vahendid, rohib, puhastab, kaevab, tasandab jm), kasutades vajalikke käsitööriistu; 2) sorteerib paljundusmaterjali vastavalt juhiste; 3) külvab seemned, pikeerib ning istutab aiakultuurid käsitsi; 4) multšib vastavalt etteantud juhiste; 5) toestab aiakultuurid vastavalt etteantud juhiste.	
Teadmised: 1) paljundusmaterjalide liigitus, omadused ja kvaliteedinõuded; 2) enamkasvatatavate taimede ja enamlevinud umbrohtude liigitus; 3) aiakultuuride agrotehnoloogia alused (vt lisa 1).	
Hindamismeetod(id):	

Praktiline töö.	
B.2.2 Aiakultuuride hooldamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) väetab aiakultuure vastavalt etteantud juhiste; 2) kastab aiakultuure vastavalt etteantud juhiste; 3) tõrjub umbrohtu, kasutades vajalikke tööriistu vastavalt etteantud juhiste.	
Teadmised: 1) ergonoomika, keskkonna- ja tööohutusnõuded; 2) aiakultuuride hooldamise töövõtted ja -vahendid; 3) peamised taimekasvunõuete alused.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö.	
B.2.3 Saagi või toodangu koristamine, säilitamine ja müügi ettevalmistamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) koristab saagi, sorteerib mittekvaliteetse saagi ning komplekteerib toodangu vastavalt etteantud juhiste; 2) ladustab, sorteerib, pakendab saagi või toodangu vastavalt etteantud juhiste.	
Teadmised: 1) saagi või toodangu kvaliteet.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö ja intervjuu.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel on võimalik valida ja tõendada lisakompetentsid (B.2.4 - B.2.7).

B.2.4 Muru hooldamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) kastab muru külvijärgselt, vastavalt vajadusele kogu murupinna ulatuses; 2) hindab niitmisvajadust ja niidab muru, kasutades mehhanisme (muruniidukit, trimmerit) ja järgides tööohutusnõudeid; 3) teeb muid hooldustöid (multšimine, õhustamine, samblatõrje jm).	
Teadmised: 1) käsitsi ja mehaanilise mullaharimise põhimõtted; 2) mullaharimise ja muru hooldamise tööriistade kasutuspõhimõtted; 3) aiakultuuride kastmispõhimõtted; 4) hooldustööde põhimõtted.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö.	
B.2.5 Aiakaupade müümine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) tutvustab kaupa, soovitades erinevaid variante ja võimalusi; 2) pakib kauba, arvestades töö eripära, ilmastikutingimusi ja transpordivahendit; 3) lahendab kliendi probleeme ja kaebusi oma pädevuse piires, vajadusel suunab probleemi lahendamise asjatundlikumale kolleegile.	
Teadmised: 1) taimmaterjali ja aiakaupade liigitus ja omadused;	

2) müügitöö ja klienditeeninduse põhimõtted ja hea tava; 3) aiakaupade kaasapakkimise põhimõtted.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö.	
B.2.6 Lilleseadete ja kompositsioonide valmistamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) valmistab ideele vastava lilleseade või kompositsiooni lahenduse; 2) valib eesmärgipärased töövõtted, materjalid ja tehnika, vastavalt juhiste ja arvestades konkreetse töö nõudeid (suurust, raskusastet, mahukust, püsivust, kestvust, tingimusi); 3) pakib lilleseaded, vastavalt juhiste ja arvestades töö eripära ja ilmastikutingimusi.	
Teadmised: 1) erinevad lilleseadetööd; 2) töö asetusviisid ja tehnika; 3) töövahendid ja -materjalid; 4) töövõtted; 5) pakkimispõhimõtted.	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö	
B.2.7 Sisehaljastuse hooldamine	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) abistab sisehaljastuse rajamisel, vastavalt juhiste; 2) hooldab haljastust vastavalt juhiste.	
Teadmised: 1) toataimede kasvunõuded; 2) taimede kasvatussüsteemid (potid, kastmissüsteemid jne).	
Hindamismeetod(id): Praktiline töö.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.8 Abiaednik, tase 2 kutset läbiv kompetents	EKR tase 2
Tegevusnäitajad: Kõrvalise abiga ja juhendamisel: 1) peab tähtsaks head aiandustava ja aedniku eetikat; 2) täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid määratud aja jooksul, vastavalt oma võimetele; 3) on avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, jagab teistega vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; 4) kõrvalise abiga hindab tööga kaasnevaid ohufaktoreid ja keskkonnariske ning juhendamisel võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks; 5) hoiab kõrvalise abiga korras oma töökoha ja -vahendid.	
Teadmised: 1) ergonoomilised töövõtted; 2) keskkonna- ja tööohutusnõuded ning jäätmekäitlus; 3) juhistes kasutatavate mõistete tähendus.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis loetletud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-21102013-01/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Madis Kahu, AS Sagro Leo-Kaupo Kivirand, FIE Lillekasvatus Tiina Paasik, Räpina Aianduskool Mihkel Saar, Hansaplant Aita Sauemägi, SA Innove Indrek Teder, Baltic Agro AS Elmar Zimmer, Seedri Puukool Huko Laanoja, Räpina Aianduskooli Maarja Küla õpperühm Jane Pokk, Räpina Aianduskooli Maarja Küla õpperühm
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	21
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	21.10.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	16.04.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6113 Aednikud, puukooli töötajad ja istikukasvatajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	2
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Assisting Gardener, level 2
Soome keeles	Apupuutarhuri
Vene keeles	Помощник садовника
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsealaga seonduvad mõisted	